

Fragment relacji świadka historii

ANIELA KULAS

ur. 1953, Bielawa

Zakres terytorialny i czasowy	Bielawa, lata 50. i 60. XX w.
--------------------------------------	-------------------------------

Zgodne współzycie Polaków, Greków i Żydów

W naszym bloku mieszkańcy stanowili jedną wielką rodzinę, jedną wielką bandę. Wszystkie dzieciaki były nasze. Jak dorośli grali w karty, to siedzieli na kocach na podwórku. My, dzieci, zawsze wymyślaliśmy jakieś zabawy. Do domów dzieci chodziły tylko „na telewizor”. Jeździliśmy do Ostroszowic nad jezioro koło zamku. Watemborscy zabierali Tereskę, moją siostrę, którą nazywaliśmy Margaryna. Zabierali wszystkie dzieciaki z podwórka. Nie było tak, że *moje dzieci, twoje dzieci*. Jak matka była w pracy, to ktoś inny nas zabierał. Tak samo, gdy zśliśmy czy jechaliśmy do parku lub na basen. Tam była jedna wielka wspólna rodzina. Nikt nie patrzył, że ty jesteś taki albo inny. W bloku obok mieszkali Żydzi. Jak oni wyjechali, to mój brat strasznie płakał. Tam później Kawardzis miał zakład fotograficzny, zanim się wyprowadził. Wszyscy się znaliśmy. Dwa bloki za nami mieszkali Aftanasy. Też ich było chyba siedmioro. To wszystkie dzieci były nasze. Chodzili razem z nami do szkoły, do przedszkola. Potem nasze dzieci. Teraz nie ma takiej wspólnoty. Do Greków chodziliśmy na Holimberek, bo tam hodowali barany i robili grille. Kto myślał, że nasi sąsiedzi są Grekami, Żydami? Dzieci nie myślały, że oni są jacyś inni. Może jakoś inaczej się nazywali. Ale to nie miało wpływu na inne traktowanie. Wszyscy byliśmy kolegami, przyjaciółmi. Do tej pory jak się z którymś spotkamy, to się cieszymy, że żyjemy. Nikt nie patrzył, że ktoś jest innej narodowości. Nie było żadnej zawiści, że on jest Żydem czy Grekiem. Mnie się wydawało, że to było normalne. Normalne życie, normalne traktowanie. Nie wiem, jak to ująć, ale nie pamiętam, żeby były jakieś niesnaski między nami, między sąsiadami. Wszyscy byli ciotkami i wujkami.

Data i miejsce nagrania	9 sierpnia 2024, Bielawa
Rozmawiał/a	Aneta Pudło-Kuriata
Redakcja	Jadwiga Horanin
Prawa	Forum Dialogu Między Kulturami